

За повече български училища в чужбина е необходима местна инициатива

Това заяви при посещението си в Микулчице заместник министър-председателят и министър на финансите Симеон Дянков, който отговаря и за българите в чужбина

Министър Дянков, отскоро се занимавате с въпросите на българите в чужбина. Какви според Вас са приоритетните теми, отнасящи се до българската общност зад граница?

От два месеца и половина работя по въпросите на българите в чужбина и Чехия е 16-та държава, която посещавам в рамките на този период. Така че вече имам сравнително добър поглед и смятам, че обучението на българските деца зад граница по български език и литература, история и география на България са приоритетни.

С цел съхраняване на българското етнокултурно наследство и на националната ни идентичност сред българите в чужбина активно работим по програмата „Роден език“, която включва обучение на българчетата извън граница от подготовителен до XII клас.

Тя функционира от три години, но реално се активира от миналата година и спокойно мога да кажа, че тя е най-успешната в това отношение. С оглед провеждането на дейности, съдействащи за съхраняване на националното самосъзнание, бит и култура на българите, живеещи трайно или краткосрочно в чужбина, за нея са отделени повече средства през 2011 –та в сравнение с 2010-та, а идеята е през следващата година те да се увеличат още. Целта е да се обхванат повече българи, които да имат равни шансове със своите връстници, ако решат да се завърнат в родината, а това е и предпоставка за продължаване на обучението им във висши училища в България. Досега са направени заявки от около 300 такива училища по целия свят, което е два пъти повече от миналата година, когато бяха 140. Това означава, че програмата се реализира добре. За оптимизирането ѝ се изработват по-гъвкави методологии и учебни планове.

Министър Симеон Дянков в Микулчице

Засега само българите в Прага могат да се възползват от обучение на роден език. Какви възможности има за разкриване на български училища и в други райони на Чехия?

Програмата е отворена и при набиране на 10 и повече деца, желаещи да се обучават на български език, може да се кандидатства по всяко време.

За пример мога да посоча Лондон, където само за тази година са открити 7 нови училища и там вече има общо 12 такива. Вариантът за кандидатстване е сравнително лесен, но трябва да има и местна инициатива. Училището може да бъде съботно-неделно или всекидневно. Обучението се осъществява в три етапа, като началният обхваща учениците от 1 до 4 клас, прогимназиалният – от 5 до 8 клас и гимназиалният – от 9 до 12 клас. Включено е и обучение на деца от предучилищна група по български език и литература, както и подготовка на кандидат – студенти за българските висши училища, което ще допринесе за по-лесното им интегриране в българската образователна система. Учебните програми, по които се обучават българите зад граница, са утвърдени със заповед на Министъра на образованието, младежта и науката.

Как се осъществява финансирането?

Реално всичко може да се финансира – от хонорарите за учителите до учебниците, които се изпращат от България. Кандидатите трябва да опишат подробно дейностите, за които ще искат финансиране, а повече информация за това могат да намерят на сайта на Министерството на образованието.

В местата, където през последните 10–15 години има повече българи, например в Испания, Германия, САЩ, Австралия – се кандидатства най-много за разкриване на училища, като организацията там е доста добра.

Акцент в работата Ви е и подобряване на културния обмен?

Действително, другата тема е културният обмен, и то не само от България навън, което за съжаление, не се случва често. Творческите колективи, които работят в други държави, например в Чехия, имат добра възможност да се връщат в България, да се обучават там и да участват в този културен обмен. Работим с Министерството на културата това да стане.

Минка Генчева

Снимка: Минка Генчева